

Raadsinformatiebrief

GEMEENTEBESTUUR

RIB nummer 2022 51
collegevergadering d.d. Niet van toepassing
programma Gezond en actief Venlo
portefeuillehouder F. Schatorjé

ons kenmerk
team RBRGRR
steller Geert van Soest
doorkiesnummer +31 77 3596924
e-mail g.vansoest@venlo.nl
datum 4 maart 2022
bijlage(n) 2
datum verzonden

Onderwerp

Bevindingen van de raadwerkgroep Inclusiviteit

Kennisnemen van

Aanleiding

De Venlose gemeenteraad besloot aan het begin van de raadsperiode 2018-2022 om het onderwerp Inclusie tot A-dossier te benoemen. De daarvoor opgerichte raadswerkgroep stelde als doel om tot een inclusieve samenleving te komen in Venlo, waarin iedereen mee kan doen, en niemand langs de kant hoeft te staan.

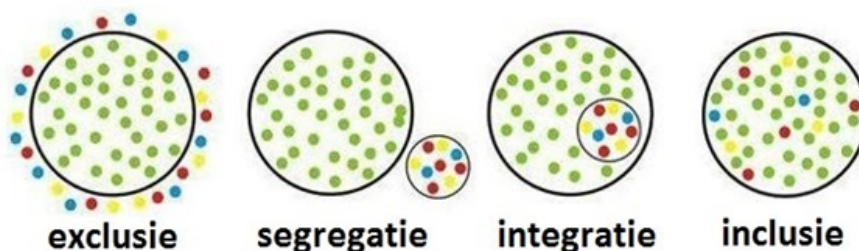
Kernboodschap

Permanente aandacht voor inclusie op alle beleidsterreinen is vereist!

De werkgroep Inclusiviteit adviseert om verder te gaan met aandacht en inzet om een inclusieve samenleving te bevorderen; Laat de vast te stellen prioriteiten daarbij aansluiten bij waar de pijn het meest wordt gevoeld.

Speciale aandacht wordt gevraagd voor twee cruciale eigenschappen van het brede fenomeen inclusie, namelijk:

1. **Het is een mindset, denkpatroon**
2. **Het is een werkwoord**

A. Waarom inclusie?

De aandacht voor een inclusieve samenleving, waarin iedereen mee kan doen en gelijkwaardig behandeld wordt ongeacht achtergrond, geloof, beperkingen, of andere diversiteitskenmerken, wordt steeds groter. Om er daadwerkelijk voor te zorgen dat alle inwoners in de samenleving kunnen participeren, moet rekening worden gehouden met belemmeringen waar mensen mee te maken kunnen krijgen.

Er zijn immers veel factoren die participatie aan de samenleving kunnen bemoeilijken voor mensen. Dat is zelden een vrije, rationele keuze. Persoonlijke belemmeringen zijn bijvoorbeeld gezondheidsproblemen, beperkte geletterdheid of schulden. Een deel van de belemmeringen om te participeren overstijgt het individu: zo kunnen mensen met (systematische) uitsluiting te maken krijgen, bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt, vanwege hun religie, taalproblemen, huidskleur of genderidentiteit/sekse. De gevolgen van dit onvrijwillige gebrek aan participatie zijn groot. Beleid kan een belangrijke rol spelen in het wegnemen van deze belemmeringen, en in het zorgen voor gelijke behandeling en kansen voor iedereen, ongeacht hun diversiteitskenmerken. Het is daarom van belang om na te denken over inclusie in gemeentelijk beleid en zo de algehele participatie te bevorderen

B. Hoe is het in Venlo gesteld met de inclusie?

Wij concluderen op meerdere punten dat we het in onze gemeente helemaal zo slecht nog niet doen; toch is er zeker ruimte voor verbetering:

1. Gemeentelijke beleidsdocumenten

Op verzoek van de werkgroep heeft het college inventariserend onderzoek gedaan naar de geldende beleidsdocumenten. Hieruit wordt duidelijk dat er aandacht is voor inclusie. De gemiddelde score van alle door de raad vastgestelde beleidsdocumenten duidt erop dat er in de meeste documenten rekening wordt gehouden met inclusie. De mate van aandacht verschilt sterk tussen de verschillende beleidsdomeinen, maar dat valt deels te verklaren. Inclusie en de verschillende diversiteitskenmerken komen immers vaker expliciet terug in het sociaal domein (bijvoorbeeld beleid gericht op armoede of jeugd, wat al inherent over een bepaald diversiteitskenmerk gaat), waardoor hier hoger op wordt gescoord dan in sommige andere domeinen (ruimtelijk domein bijvoorbeeld). Gezondheid en financiële situatie staan sterk op de voorgrond in het Venlose beleid, en er is redelijke aandacht voor arbeidsparticipatie, leeftijd en geletterdheid. Lees hiervoor de bijlage: Raadsnotitie 2021-4: Richtinggevend debat: vraagstukken 'A-dossier: Inclusie'.

Uit de opvallend lage scores voor diversiteitskenmerken zoals religie, etniciteit, sekse en gender, blijkt echter dat inclusie van deze diversiteitskenmerken erg achterblijft in de beleidsdocumenten.

Eén van de belangrijkste stappen die hierin gezet kunnen worden is het vergroten van het inclusiebewustzijn. Door inclusie te agenderen en expliciet bespreekbaar te maken, kunnen blinde vlekken verminderd worden.

De uitdaging is om het niet te beperken tot hetgeen zichtbaar is, maar vooral ook te blijven zoeken naar hetgeen wat meer verborgen zit. Denk bijvoorbeeld aan inclusiviteit op het gebied van veiligheid en wonen.

2. Diversiteitspact

De gemeente heeft zich 31 januari 2019 aangesloten bij het diversiteitspact.¹ In vervolg daarop presenteert het college jaarlijks aan de gemeenteraad een rapportage over activiteiten, resultaten en impact van het diversiteitspact. Het is zaak om daar meer mee naar buiten te treden en andere organisaties uit te nodigen om erbij aan te sluiten.

3. Lokale Inclusie Agenda voor Iedereen

Venlo heeft 10 november 2021 het Manifest “Iedereen doet mee” ondertekend. Landelijk is de campagne opgezet om actief uitvoering te geven aan het VN-Verdrag Handicap.

Dit is een goede kapstok voor een bredere uitwerking van de lokale inclusie-agenda, met andere woorden wij willen het zeker niet beperken tot mensen met een beperking. Om dit inhoud te geven zijn vervolgvacatures nodig, die in samenwerking met (ervarings)deskundigen en organisaties (GehandicaptenRaad Venlo, sociale basis, Venlostad.com, Platform Vrijwilligers Organisaties Venlo etc.) worden gepland en uitgevoerd.

4. G-debat

16 juni 2022 vindt in Venlo voor de eerste keer een zogeheten G-debat plaats. Dit is een debat in de raadzaal door een tiental licht verstandelijk beperkte (LVB) mensen, ondersteund door even zoveel raadsleden. De voorbereiding komt van onderwijsgroep Buitengewoon, Dichterbij, de Gehandicaptenraad Venlo (GRV), en de gemeente.

De doelgroep kiest van tevoren de onderwerpen uit. Ter vergadering wordt uiteindelijk waarschijnlijk iets van een motie aangenomen, waarna het college een bepaalde tijd krijgt om terug te keren met een rapportage.

C. Inclusie is een werkwoord

Het belangrijkste is de *overtuiging* dat mensen inclusiviteit voorrang geven.

Als werkgroep willen we niet normerend zijn. Je kunt inclusie moeilijk afdwingen. Er zijn slechts weinig mensen tegen inclusie, maar wij mensen worstelen met het waarmaken ervan. Het werkt alleen als het gedragen wordt van onderaf. De samenleving geeft richting en tempo aan, niet de raadsleden in het stadhuis. De rol van de raadsleden is vooral om de verbinding te versterken (zie ook hieronder).

Een gemeenschap waar iedereen mee kan en wil doen, vraagt om duidelijke regels en voorzieningen en ook om een georganiseerd proces/dialogoog. Een Inclusieve samenleving komt er niet met een eenmalige conferentie, handtekening of manifest.

D. Voorstellen voor inclusie in Venlo

Op de eerste plaats pleiten wij voor een in de relevante beleidsterreinen geïntegreerde inclusiviteitsaanpak in de zin van PDCA:

Plan: Beleidsdocumenten e.d.

Do: Inclusieagenda, training medewerkers, concrete acties

Check: Jaarlijks gesprek aan de hand van rapportage van het college

Act: Actualiseren, nieuwe doelen formuleren

¹ Zie RIB 2021-54: “Hoe werkt Venlo aan diversiteit en inclusie: het Charter diversiteit”

Raadsinformatiebrief

Inclusiviteit vraagt constante aandacht. Het is zaak de regie neer te leggen bij een wethouder en inclusie-coaches in de organisatie een regisserende en aansturende rol te geven. (vergelijk cultuurcoach, sportcoach). Indien nodig zal de raad hiervoor middelen vrijmaken.

- Voorbeeld 1: “op welke manier wordt inclusie als opdracht/aandachtspunt mede geformuleerd bij aanbestedingstrajecten welzijn, zorg, participatie?”
- Voorbeeld 2: Landelijke programma’s rond diversiteitsbeleid en inclusie kunnen gemeente en lokale organisaties van bruikbare informatie en voorbeelden voorzien. Maak gebruik van die gereedschapskisten.

Tot slot heeft de gemeenteraad zelf ook een belangrijke verbindende rol. De raad kan periodiek relevante partners vragen om jaarlijks gesprekken te organiseren om ervaringen uit te wisselen.²

Ook kan de raad oog houden op actuele cijfers over discriminatie; hindernissen voor deelname, ervaringen van nieuwe Venlonaren, aansluiten bij nationale en internationale themadagen etc. Last but not least legt de raad zijn oor te luisteren bij inwoners.

Stel jezelf de vraag: wie vallen er buiten de boot en kan ik daarmee leven?

Communicatie

Vervolgprocedure raad

De raadswerkgroep beveelt de nieuwe raad aan om ook de komende jaren via de PDCA systematiek speciale en permanente aandacht te geven aan inclusiviteit.

Wergroep Inclusiviteit³
de secretaris

voorzitter

Geert van Soest

Helma van der Leeuw

² Denk daarbij concreet aan de AntiDiscriminatie Voorziening Limburg en lokale zelforganisaties, Inluzio, bibliotheek, GroenLicht, Gilde-opleidingen, Refugee Team, Toptaal en anderen.

³ Leden: Wout Weijmans, Marianne Steenmetz, Aissa Meziani, Jan Valize, Duran Yildiz, Helma van der Leeuw en Mohamed Addarrazi. Permanent adviseur: wethouder Frans Schatorjé. Ambtelijke ondersteuning: Mehdi Martis en Lily van den Broek.

Raadsinformatiebrief

Bijlagen

1. Raadsnotitie 2021-4: Richtinggevend debat: vraagstukken 'A-dossier: Inclusie', 26 maart 2021 ..
2. Rapport: Inclusie in het Venlose beleid, een analyse van inclusie in door de raad vastgestelde beleidsdocumenten in de raadsperiode 2018-2022, februari 2022 ..